ИСПОЛНИТЕЛЬНЫЙ КОМИТЕТ КУРКАЧИНСКОГО СЕЛЬСКОГО ПОСЕЛЕНИЯ ВЫСОКОГОРСКОГО МУНИЦИПАЛЬНОГО РАЙОНА РЕСПУБЛИКИ ТАТАРСТАН
422730, Республика Татарстан, Высокогорский район, пос.ж.д.рзд. Куркачи, ул. Гагарина, 7

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КОРКАЧЫК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ БАШКАРМА КОМИТЕТЫ
422730, Татарстан Республикасы, Биектау районы, Коркачык тимер юл разъезды поселогы, Гагарин урамы, 7

тел./факс 8(8436571-2-15, e-mail: Kurk.Vsg@tatar.ru

ПОСТАНОВЛЕНИЕ **КАРАР**
28 декабря 2019 года **№ 61**

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Коркачык авыл җирлеге территориясендә транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү Программасын раслау турында

2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы «Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары» Федераль законы, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2015 елның 25 декабрендәге 1440 нчы номерлы «Җирлекләр, шәһәр округлары транспорт инфраструктурасы системасын комплексны үстерү программаларына таләпләрне раслау турындагы» Карары, Коркачык авыл җирлеге Уставы нигезендә, Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Коркачык авыл җирлеге Башкарма комитеты КАРАР БИРӘ:

1. Кушымтада китерелгән Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Коркачык авыл җирлеге территориясендә транспорт инфраструктурасын комплексны үстерү Программасын расларга.
2. Әлеге карарны авыл җирлегенең мәгълүмат стендларында, Биектау муниципаль районы рәсми сайтында http://vysokaya-gora.tatarstan.ru/ адресы буенча авыл җирлекләре бүлегендә һәм Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында http://pravo.tatarstan.ru/ урнаштыру юлы белән халыкка җиткерергә.
3. Әлеге карар рәсми рәвештә бастырып чыгарганнан соң үз көченә керә.
4. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотуны үз өстемдә калдырам.

Коркачык авыл җирлеге
Башкарма комитеты җитәкчесе Р.Ф. Сәлихҗанов

Кушымта

Расланган
Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Коркачык авыл җирлеге Башкарма комитетының 2019 елның «28» декабрендәге 61 нче номерлы карары белән

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КОРКАЧЫК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАСЫ

ЭЧТӘЛЕК

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КОРКАЧЫК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕНДӘ ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАСЫНЫҢ ПАСПОРТЫ

I БҮЛЕК. «Коркачык авыл җирлеге Башкарма комитеты» транспорт инфраструктурасының гамәлдәге торышы характеристикасы.

1.1 Россия Федерациясенең пространстволы оештырылуы структурасында Татарстан Республикасының тоткан урынына анализ, Татарстан Республикасының пространстволы оештырылуында Биектау муниципаль районының тоткан урынына анализ, Татарстан республикасы пространстволы оештырылуы структурасында Коркачык авыл җирлегенең тоткан урынына анализ

1.1.1 Россия Федерациясенең пространстволы оештырылуы структурасында Татарстан Республикасының тоткан урынына анализ

1.1.2 Татарстан Республикасының пространстволы оештырылуында Биектау муниципаль районының тоткан урынына анализ

1.1.3 Татарстан Республикасының пространстволы оештырылуында Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Биектау авыл җирлеге тоткан урынына анализ

1.2 Биектау районы Коркачык авыл җирлегенең социаль-икътисадый характеристикасы, авыл җирлеге территориясендәге, транспорт өлкәсендәге эшчәнлекне, транспортка сорауны да кертеп, шәһәр төзелеше эшчәнлегенә характеристика

1.3 Функция башкару һәм транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасы эше күрсәткечләре характеристикасы

1.4 Коркачык авыл җирлеге юллары челтәренең характеристикасы, юл хәрәкәте параметрлары (транспорт чаралары хәрәкәте агымының тизлеге, тыгызлыгы, интенсивлыгы)

1.5 Транспорт чаралары паркы составына һәм автомобильләштерү дәрәҗәсенә анализ, парковкалар (парковка урыннары) белән тәэмин ителеш

1.6 Гомуми кулланылыштагы транспорт чараларының эшчәнлегенә, пассажир агымы анализын да кертеп, характеристика

1.7 Җәяүлеләр һәм велосипед хәрәкәте шартларына характеристика

1.8 Йөк транспорты чаралары хәрәкәтенә характеристика, Көнкүреш һәм юл хезмәте транспорт чаралары эшен бәяләү, әлеге транспорт чаралары өчен инфраструктура торышы

1.9 Юл хәрәкәте куркынычсызлыгы дәрәҗәсенә анализ

1.10 Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә, халыкның иминлегенә һәм сәламәтлегенә начар йогынтысы дәрәҗәсен бәяләү

1.11 Татарстан Республикасы Биектау районы Коркачык авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасының гамәлдәге шартларына һәм үсеш перспективаларына һәм урнаштырылуына характеристика

1.12 Коркачык авыл җирлеге транспорт инфраструктурасының эшчәнлегенә һәм үсешенә кирәкле норматив-хокукый базаны бәяләү

1.13 Транспорт инфраструктурасын финанслауны бәяләү

II БҮЛЕК. «Коркачык авыл җирлеге Башкарма комитеты» территориясендә транспорт ихтыяҗына, халык хәрәкәте һәм йөк ташу күләме һәм характеры үзгәрүгә фараз

2.1 Социаль-икътисади үсешкә фараз

2.2 Биектау районы транспорт инфраструктурасы үсешенә фараз

2.3 Урам-юл челтәре үсешенә фараз

2.4 Автомобильләштерү дәрәҗәсенә, юл үсеше параметрларына, парковкалау пространствосына ихтыяҗга фараз

2.5 Юл хәрәкәте иминлеге күрсәткечләренә фараз

2.6 Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә, халыкның иминлегенә һәм сәламәтлегенә начар йогынтысына фараз

III БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантлары һәм аларны транспорт инфраструктурасы үсешенең максатчан күрсәткечләре буенча (индикаторлары буенча), үз чиратында тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантын сайлау белән, эреләндереп бәяләү

3.1 Транспорт инфраструктурасының гамәлдәге торышын яки Программаны тормышка ашыру чорында транспорт инфраструктурасы торышы күрсәткечләре

3.2 Транспорт инфрастрктурасын үстерүнең принципиаль вариантларын эреләндереп бәяләүне үткәрү һәм тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантны сайлау

IV БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерүне тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантның транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларын финанслау (инвестиция проектлары) күләмнәрен һәм чыганакларын бәяләү

4.1 Транспорт инфраструктурасының транспорт төрләре буенча үсеше

4.2 Гомуми кулланышлы пассажир автомобиль транспортын үстерү, транспорт-күчеп утыру урыннарын ясау буенча чаралар

4.3 Җиңел автомобиль транспорты өчен, бердәм парковкалау пространствосын үстерүне дә кертеп, инфраструктураны үстерү

4.4 Җәяүлеләр һәм велосипед хәрәкәте инфраструктурасын үстерү

4.5 Йөк транспорты, көнкүреш һәм юл хезмәте транспорт чаралары өчен инфраструктура үстерү

4.6 Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Коркачык авыл җирлеге юл челтәрен үстерү

V БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерүне тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантның транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларын финанслау (инвестиция проектлары) күләмнәрен һәм чыганакларын бәяләү

VI БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерүне тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантның транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларының (инвестиция проектлары) нәтиҗәлелеген бәяләү

VII БҮЛЕК. Транспорт инфрастрктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендә эшчәнлекне хокукый һәм мәгълүмати тәэмин итүне, институциональ үзгәртеп коруларны камилләштерү буенча тәкъдимнәр

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ БИЕКТАУ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ КОРКАЧЫК АВЫЛ ҖИРЛЕГЕ ТРАНСПОРТ ИНФРАСТРУКТУРАСЫН КОМПЛЕКСЛЫ ҮСТЕРҮ ПРОГРАММАСЫНЫҢ ПАСПОРТЫ

Программаның исеме	2019-2028 елларга Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Коркачык авыл җирлеге транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү Программасы (алга таба – Программа)
Программаны эшләү өчен нигез	- 2004 елның 29 декабрендәге 191-ФЗ номерлы “Россия Федерациясенең Шәһәр төзелеше кодексын гамәлгә кертү турындагы” Федераль законы; - 2003 елның 6 октябреннән 131-ФЗ номерлы “Россия Федерациясендә җирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары” Федераль законы; - 2007 елның 9 февраленнән 16-ФЗ номерлы “Транспорт куркынычсызлыгы турында” Федераль законы; - Россия Федерациясе Хөкүмәтенең 2015 елның 25 декабрендәге 1440 нчы номерлы “Җирлекләр, шәһәр округлары транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программаларына таләпләрне раслау турындагы” Карары.
Программаның Заказчысы	Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Коркачык авыл җирлеге Башкарма комитеты, Биектау районы, Коркачык т.юл рзд. бистәсе, Гагарин ур., 7
Программаны эшләүче	Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Коркачык авыл җирлеге Башкарма комитеты, Биектау районы, Коркачык т.юл рзд. бистәсе, Гагарин ур., 7
Программаның максатлары	Коркачык авыл җирлегенең заманча һәм нәтиҗәле транспорт инфраструктурасын үстерү, хәрәкәт куркынычсызлыгы дәрәҗәсен күтәрү, муниципаль берәмлек халкы өчен транспорт комплексы хезмәтләреннән файдалану мөмкинлеген һәм сыйфатын күтәрү
Программаның бурычлары	1) халыкка, шулай ук җирлек территориясендә эшчәнлекләрен гамәлгә ашыручы юридик затларга һәм шәхси эшмәкәрләргә транспорт хезмәте күрсәтүнең куркынычсызлыгы, сыйфаты, нәтиҗәлелеге; 2) җирлекне проектлауның шәһәр төзелеше нормативлары нигезендә транспорт инфраструктурасы

	объектларының халыкка һәм икътисадый эшчәнлек субъектларына файдалану мөмкинлеге; 3) халыкның хәрәкәткә, икътисадый эшчәнлек субъектларына – җирлек территориясендә пассажирларны һәм йөк ташуга ихтыяҗлары нигезендә транспорт инфраструктурасын үстерү; 4) җирлектә шәһәр төзелеше эшчәнлеге белән балансланган транспорт инфраструктурасын үстерү; 5) транспортка сорау белән идарә итүгә шартлар; 6) хуҗалык эшчәнлегенең икътисадый нәтиҗәләренә карата юл хәрәкәтендә катнашучыларының тормышы һәм сәламәтлеге куркынычсызлыгын тәэмин итүгә өстенлекле шартлар тудыру; 7) гомуми кулланылыштагы транспорт чаралары хәрәкәтенә башка транспорт чараларына карата өстенлекле шартлар тудыру; 8) халыкның җәяү һәм велосипедта йөрүенә шартлар; 9) гамәлдәге транспорт инфраструктурасы эшчәнлегенең нәтиҗәлелеге.
Программаның максатчан күрсәткечләре (Индикаторлары)	- җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы каты өслекле юлларның озынлыгы, (км); - ГОСТ һәм СНИП таләпләренә җавап биргән тротуарларның озынлыгы; - авыл җирлегенең транспорт-эксплуатацияләү норматив таләпләренә җавап биргән юл челтәре озынлыгының өлеше (%); - теркәлгән юл хәрәкәте фаҗигаләренең саны; яңа җиһазланган машина-урыннар саны.
Транспорт инфраструктурасы объектларын (чаралар төркемнәре, ярдәмче программалар, инвестиция проектлары) проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча планлаштырылган чараларны (инвестиция проектларын) эреләндерелгән тасвирлама	Әлеге программада тасвирланган чаралар транспорт чараларын файдаланучыларның, җәяүлеләрнең уңайлылыгы һәм куркынычсызлыгы дәрәҗәсен күтәрүгә һәм авыл җирлегенең социаль-икътисади хәлен яхшыртуга юнәлдерелгән
Прогарамманы тормышка ашыруның сроклары һәм этаплары	Программа 2018 елдан 10 ел дәвамында 2 этапта тормышка ашырыла: I этап: 2019 елдан 2023 елга кадәр.

<table>
<tr><td></td><td colspan="5">II этап: 2024 елдан 2028 елга кадәр.</td></tr>
<tr><td>Программаның төп чаралары</td><td colspan="5">1. Җирлекнең транспорт инфраструктурасы хәлен яхшыртуга юнәлдерелгән эшләрне башкару.
2. Юл хәрәкәте иминлеген күтәрүгә юнәлдерелгән эшләрне башкару.
3. Транспорт инфраструктурасы объектларын реконструкцияләү буенча чаралар.
4. Транспорт инфраструктурасы объектларын төзү буенча чаралар.</td></tr>
<tr><td rowspan="13">Программаны финанслау күләмнәре һәм чыганаклары</td><td colspan="2">Сроклары, чор</td><td colspan="3">Программаны тормышка ашыру өчен кирәкле финанслау, мең сум.</td></tr>
<tr><td colspan="2">2019 ел</td><td colspan="3">700</td></tr>
<tr><td colspan="2">2020 ел</td><td colspan="3">700</td></tr>
<tr><td colspan="2">2021 ел</td><td colspan="3">700</td></tr>
<tr><td colspan="2">2022 ел</td><td colspan="3">750</td></tr>
<tr><td colspan="2">2023 ел</td><td colspan="3">750</td></tr>
<tr><td colspan="2">2024-2028еллар</td><td colspan="3">1350</td></tr>
<tr><td colspan="5">Финанслау чыганаклары, мең сум.</td></tr>
<tr><td>Чор</td><td>Җирле бюджет</td><td>Төбәк бюджеты</td><td>ВБС</td><td>Барлы гы</td></tr>
<tr><td>2019-2023 еллар</td><td>3600</td><td>14400</td><td>14400</td><td>18000</td></tr>
<tr><td>2024-2028 еллар</td><td>1350</td><td>5400</td><td>5400</td><td>6750</td></tr>
<tr><td>Барлыгы</td><td>4950</td><td>19800</td><td>19800</td><td>24750</td></tr>
</table>

I БҮЛЕК. Биектау муниципаль районы Әлдермеш авыл җирлеге транспорт инфраструктурасының хәзерге торышына характеристика

1.1 Россия Федерациясенең пространстволы оештырылуы структурасында Татарстан Республикасының тоткан урынына анализ, Татарстан Республикасының пространстволы оештырылуында Биектау муниципаль районының тоткан урынына анализ, Татарстан Республикасы пространстволы оештырылуы структурасында

Коркачык авыл җирлегенең тоткан урынына анализ

1.1.1 Россия Федерациясенең пространстволы оештырылуы структурасында Татарстан Республикасының тоткан урынына анализ

Татарстан Республикасы Россия Федерациясенең субъекты булып тора һәм Идел буе Федераль округы составына керә, шулай ук Идел буе икътисади районына карый. Республиканың административ һәм мәдәни үзәге – Казан шәһәре. Татарстан Көнчыгыш Европа тигезлегенең көнчыгышында, ике иң эре елга – Идел һәм Кама кушылган урында урнашкан, Казан шәһәре Мәскәү шәһәреннән көнчыгышка таба 797 км ераклыкта урнашкан. Татарстан Республикасы 1920 нче елда төзелә. Мәйданы 6783,7 мең га. Территориянең максималь озынлыгы – төньяктан көньякка таба 290 км һәм көнбатыштан көнчыгышка таба 460 км. Татарстан чит илләр белән чикләшми. Көньяктан Татарстан Республикасы Самара, Ульяновск һәм Оренбург өлкәләре белән, төньяктан – Киров өлкәсе һәм Удмурт Республикасы, төньяк-көнчыгыштан – Марий Эл Республикасы, көнчыгыштан – Башкортостан Республикасы, көнбатыштан – Чуваш Республикасы белән чиктәш.

Республика территориясендә 43 муниципаль район, 2 шәһәр округы, 39 шәһәр һәм 872 авыл җирлеге урнашкан.

Татарстан территориясе куе елгалар челтәре белән бүлгәләнгән баскычлы калкулыклы тигезлекне барлыкка китерә. Идел һәм Каманың киң үзәннәре белән тигезлек өч өлешкә бүленә: Идел алды, Кама алды һәм Кама арьягы. Идел алды Идел буе калкулыкларының максималь биеклеге 276 м булган төньяк-көнчыгыш өлешен алып тора. Көнчыгыш Кама алдына төньяктан Можга һәм Сарапул калкулыкларының Иж елгасы белән бүленгән көньяк кушымталары килеп тоташа. Монда иң биек калкулык 243 м га җитә. Татарстанда иң биек (381 м га кадәр) булып Көнчыгыш Кама арьягындагы Бөгелмә калкулыгы санала. Иң түбән рельеф (нигездә 200 м га кадәр) Көнбатыш Кама арьягына хас. Татарстанның якынча 17% территориясе урманнар белән капланган, алар күбрәк киң яфраклы агачлардан тора (имән, юкә, каен, усак), ылыслы төр агачлар нарат һәм чыршы белән сыйфатлана. Татарстан территориясендә 433 төр умырткалылар, шулай ук берничә мең төр умырткасыз хайваннар яши.

Татарстан территориясе җылы җәйле һәм уртача-салкын кышлы урта киңлекнең уртача-континенталь климат тибы белән сыйфатлана. Иң җылы җәй ае территориянең уртача айлык температурасы 18-20 °С ны тәшкил иткән июль ае, иң салкын ай – январь, уртача айлык температура -13 °С. Җылы вакытның дәвамлылыгы (0 °С тан югары температуралы) 198-209 көн тирәсендә тирбәлә, салкын чор – 156-167 көн тирәсендә. Территория буенча явым-төшем якынча тигез бүленә, якынча еллык суммасы 460-540 мм тәшкил итә.

Туфрагы төрлелек белән аерыла: төньякта һәм көнбатышта соры урман һәм көлсыманнан алып, республиканың көньягында кара туфракның төрле төрләренә кадәр.

Татарстан территориясендә Идел-Кама дәүләт табигый биосфера тыюлыгы һәм “Түбән Кама” милли паркы урнашкан.

Татарстан – икътисад буенча Россиянең иң алга киткән регионнарыннан берсе. Республика Россия Федерациясенең эре индустриаль районы үзәгендә, көнчыгыш һәм көнбатышны, төньяк һәм көньякны тоташтыручы магистральләр кисешүендә

урнашкан.

Татарстан Республикасы бай табигый ресурсларга, көчле һәм диверсификацияле сәнәгатькә, югары интеллектуаль һәм квалификацияле эшче көченә ия.

Татарстан Республикасы төп макроэкономика күрсәткечләре буенча Россия Федерациясенең алдынгы регионнары исәбенә керә.

Татарстанның тулаем региональ продукты структурасында сәнәгать өлеше 43,2 %, төзелеш – 9,0 %, транспорт һәм элемтә – 6,5 %, авыл хуҗалыгы – 7,5% алып тора.

Республиканың сәнәгать профилен нефть-газ химиясе комплексы (нефть чыгару, синтетик каучук, шиннар, полиэтилен һәм нефть эшкәртү продуктларының киң спектрын җитештерү), конкурентлыкка сәләтле продукция җитештерүче эре машина төзү предприятиеләре (авыр йөк машиналары, вертолётлар, самолетлар һәм авиадвигательләр, компрессорлар һәм нефть-газ кудыру җиһазлары, елга һәм диңгез суднолары, коммерцияле һәм җиңел автомобиль төрләре), шулай ук алга киткән электр- һәм радиоприборлар җитештерү билгели.

Татарстанда сәнәгать җитештерүе индексы 2018 ел нәтиҗәләре буенча 102% ка җитте. Республиканың сәнәгать җитештерүе күләме 2 трлн 818 млрд сум тәшкил итте.

ТР ның сәнәгать секторында мәшгуль халыкның урта исемлек саны 2018 нче елның гыйнвареннән ноябренә кадәр 336,8 мең кешене тәшкил итә, сәүдә өлкәсендә 148,6 мең кеше мәшгуль.

«Тулаем региональ продуктта сәнәгать өлеше 44,6%, сәүдә - 16,4% ны тәшкил итә. Сәүдә өлкәсе республиканың ТРПнә кертеме буенча динамик үсештәге өлкәләрнең берсе булып кала».

Татарстан Идел буе федераль округы регионнары арасында лидерлык позицияләрен алып тора. 2018 нче ел нәтиҗәсе булып республика сәүдәсендә ваклап сату әйләнеше үсешенең 2017 нче ел күрсәткечләренә карата 106,1% дәрәҗәсенә җитүе тора.

Узган елда республика сәүдә өлкәсенең структурасы үзгәрде. Азык-төлек товарлары өлеше 47% тан 44 % ка кадәр кимеде, шул ук вакытта озак кулланылышлы товарлар өлеше арткан. Ваклап сату базарларының сату күләмнәре үсә, хәзер бу күрсәткеч 7 % ка җитте. Шул ук вакытта республикада челтәрле сату башка регионнар белән чагыштырганда әзрәк үскән.

1.1.2 Татарстан Республикасының пространстволы оештырылуында Биектау муниципаль районының тоткан урынына анализ

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының административ үзәге булып 3 мең халкы булган Биектау тимер юл станциясе бистәсе тора. Биектау

станциясе район үзәге булып юкка гына билгеләнмәгән. Тимер юл һәм "Себер Тракты" шоссесы аны Казан белән бәйли, юллар район территориясен ике тигез өлешкә бүлә һәм Биектау аларның үзәгендә иде.

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы республиканың төньяк-көнбатыш өлешендә урнашкан һәм Казан шәһәре, Яшел үзән, Арча, Әтнә, Питрәч районнары һәм Мари-Эл Республикасы җирләре белән чиктәш. Бөек Габдулла Тукай тарафыннан җырланган Казан арты нәкъ менә шушында башлана.

Без Татарстан Республикасының 43 административ районының берсендә - Биектауда яшибез. Аның мәйданы 1574,78 кв.км тәшкил итә. Биектау районы барлыкка килүнең рәсми датасы булып 1935 елның 25 январе санала. Безнең район - Татарстан Республикасында халык мәйданы һәм саны буенча иң эреләрнең берсе. Аның территориясендә 123 торак пунктны берләштерүче 28 авыл җирлеге советы эшли. Биредә төрле милләттәге 43,6 мең кеше, шулардан татарлар 64 %, руслар - 34 % һәм 2 %ы - башка милләт вәкилләре дус һәм тату яши. Татарстан Республикасының Биектау районы Урта Иделнең иң борынгы мәдәни һәм рухи районнарыннан берсе буларак билгеле. Нәкъ менә шушы җирләрдә XII-XIV йөзләрдә легендар «Иске Казан» урнашкан була, хәзер анда археологик музей-тыюлык эшли.

Биектау муниципаль районы Казан шәһәреннән автомобиль юлларының төбәк һәм федераль челтәре буенча 10-15 минутлык ераклыкта урнашкан.

Биектау районы, Татарстан Республикасы кебек үк, уртача климат поясының уртача континенталь климаты өлкәсендә урнашкан. Гомумән алганда, климатны уртача континенталь, җылы җәй һәм уртача-салкын кыш дип сыйфатларга була. Төп климат характеристикалары түбәндәгечә күренә:

июльнең уртача температурасы: 18,5° – 19,5°

январьнең уртача температурасы: -14,5° – -13,5°

елның җәйге вакытында явым-төшемнәр: 320 – 340 мм

елның кышкы вакытында явым-төшемнәр: 160 – 180 мм

еллык явым-төшемнәр суммасы: 460 – 520 мм

кар катламы биеклеге: 35 – 50 см

җил юнәлешенең өстенлек итүче юнәлеше: көнбатыш, төньяк-көнбатыш.

Территориянең эчке сулары - елгалар, күлләр, җир асты сулары, сазлыклар, бозлыклар. Безнең районда халыкны һәм хуҗалыкларны су белән тәэмин итүдә елгалар, күлләр һәм җир асты сулары аеруча мөһим роль уйный.

Биектау районының иң зур елгалары - Казансу һәм Ашыт елгалары. Казансу Татарстан Республикасының Арча районында башлана, урта агымында Биектау районы аша уза һәм Казан шәһәре чигендә Идел елгасына коя. Ашыт Татарстан Республикасының Әтнә районында башлана һәм Татарстан Республикасының Биектау районы һәм Марий-Эл Республикасы чигендә һәм Иләт елгасына коя.

Районда 138 күл бар. Карасу, Кара Күл, Мочальное иң эреләре. Бу күлләрнең барысында да табигать һәйкәлләре статусы бар. Аларның кайбер характеристикалары таблицада китерелгән.

Биектау районының Татарстан Республикасы территориясендә урнашуы 1 нче рәсемдә күрсәтелгән.

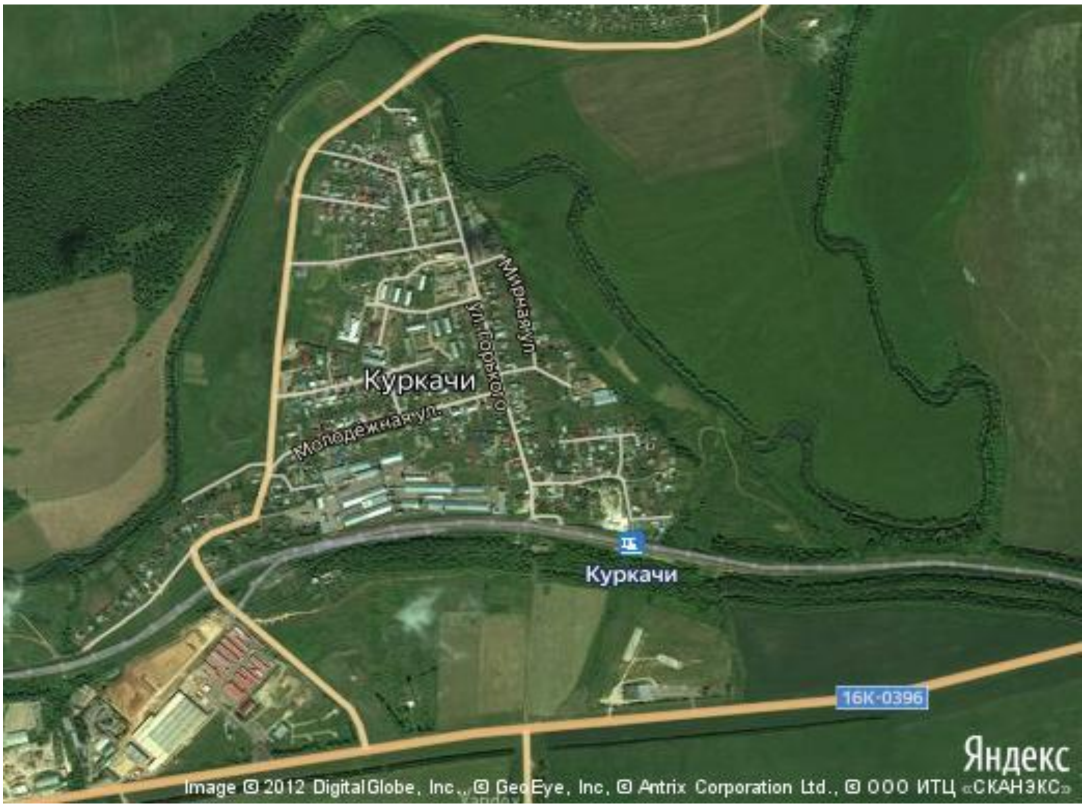

Биектау районында - 25 авыл җирлеге, алар үзләренә 86 торак пунктны алалар – аларның исемлеге 1 нче таблицада китерелгән.

1 нче таблица - Муниципаль берәмлек территориясе составына керә торган торак пунктлар

N т/б	Муниципаль берәмлек	Администрация үзәге	Торак пунктлар саны
Авыл җирлекләре			
1	Айбаш авыл җирлеге	Айбаш авылы	6
2	Алан-Бәксәр авыл җирлеге	Алан-Бәксәр авылы	5
3	Әлдермеш авыл җирлеге	Әлдермеш авылы	3
4	Каенлык авыл җирлеге	Каенлык авылы	12
5	Олы Кавал авыл җирлеге	Олы Кавал авылы	4
6	Олы Битаман авыл җирлеге	Олы Битаман авылы	4
7	Бөреле авыл җирлеге	Бөреле җәнлек совхозы бистәсе	6
8	Биектау авыл җирлеге	Биектау авылы	7

9	Дачный авыл җирлеге	Дачный бистәсе	2
10	Дөбъяз авыл җирлеге	Дөбьяз авылы	6
11	Иске-Казан авыл җирлеге	Коркачык авылы	7
12	Казаклар авыл җирлеге	Казаклар авылы	4
13	Красносельский авыл җирлеге	Биектау тимер юл станциясе бистәсе	6
14	Коркачык авыл җирлеге	Коркачык тимер юл разъезды бистәсе	1
15	Мәмдәл авыл җирлеге	Мәмдәл авылы	2
16	Мүлмә авыл җирлеге	Мүлмә авылы	5
17	Семиозерка авыл җирлеге	Семиозерка авылы	6
18	Алат авыл җирлеге	Алат авылы авылы	4
19	Суыксу авыл җирлеге	Суыксу авылы	6
20	Ташлы-Кавал авыл җирлеге	Ташлы-Кавал авылы	5
21	Усад авыл җирлеге	Усад авылы	7
22	Чыпчык авыл җирлеге	Чыпчык авылы	4
23	Чернышевка авыл җирлеге	Чернышевка авылы	6
24	Шәпше авыл җирлеге	Шәпше авылы	3
25	Ямаширмә авыл җирлеге	Ямаширмә авылы	3

Муниципаль район җирле үзидарә органнары структурасын түбәндәгеләр барлыкка китерә:

- депутатлар Советы;
- муниципаль район Башлыгы;
- “Биектау районы” муниципаль берәмлеге Администрациясе;
- муниципаль районның контроль органы;
- муниципаль район Башлыгы тәкъдиме буенча депутатлар Советы карары белән гамәлгә куела торган һәм юридик зат хокукларына ия башка җирле үзидарә органнары.

1.1.3 Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Коркачык авыл җирлеге торышын Татарстан Республикасы пространстволы оештырылуы

структурасында анализлау

«Коркачык» авыл җирлеге муниципаль берәмлеге бердәм икътисадый, тарихи, социаль, территориаль берәмлек булып тора, «Биектау районы» муниципаль берәмлеге составына керә.

Коркачык авыл җирлеге «Биектау муниципаль районы» муниципаль берәмлегенең һәм аның составындагы муниципаль берәмлекләрнең территорияләре чикләрен билгеләү һәм аларның статусы турындагы» 2005 елның 31 январендагы 20-ТРЗ номерлы (30.12.2014 ред.) Татарстан Республикасы Законы нигезендә төзелгән.

Коркачык авыл җирлеге составына әлеге закон нигезендә керә: Коркачык тимер юл разъезды бистәсе.

Коркачык авыл җирлеге Татарстан Республикасының төньяк-көнбатыш өлешендә, Биектау муниципаль районының көнчыгыш өлешендә урнашкан. Коркачык авыл җирлеге Биектау муниципаль районының Мүлмә авыл җирлеге, Иске-Казан авыл җирлеге, Чыпчык авыл җирлеге белән чиктәш.

Коркачык авыл җирлегенең гомуми мәйданы 265,5 гектар тәшкил итә, шул исәптән Коркачык тимер юл разъезды бистәсе торак пунктының мәйданы 83,4 мең кв.м.

Биектау муниципаль районының гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының гамәлдәге челтәре радиаль-хорд структурасына ия һәм региональ һәм җирле әһәмияттәге юллардан гыйбарәт.

Хәзерге вакытта Коркачык авыл җирлегенең Татарстан Республикасының башка районнары белән транспорт элемтәсе муниципальара әһәмияттәге региональ автомобиль юллары һәм җирле әһәмияттәге юллар аша гамәлгә ашырыла.

Биектау районының, шулай ук Коркачык авыл җирлегенең икътисадый-географик хәле шактый отышлы. Татарстан Республикасының төньяк-көнбатышында һәм Биектау районының көнчыгыш өлешендә урнашып, Коркачык авыл җирлегендә Татарстан Республикасының район үзәге һәм башка районнары белән транспорт элемтәләрен гамәлгә ашыру уңайлы һәм ресурслар белән җитәрлек тәэмин ителеш бар (руда булмаган файдалы казылмалар, урман, су һәм җир ресурслары).

Коркачык авыл җирлегенең Биектау муниципаль районы җирлеге территориясендә урнашуы 2 нче рәсемдә күрсәтелгән.

2 нче рәсем –Коркачык авыл җирлегенең Биектау муниципаль районы территориясендә урнашуы

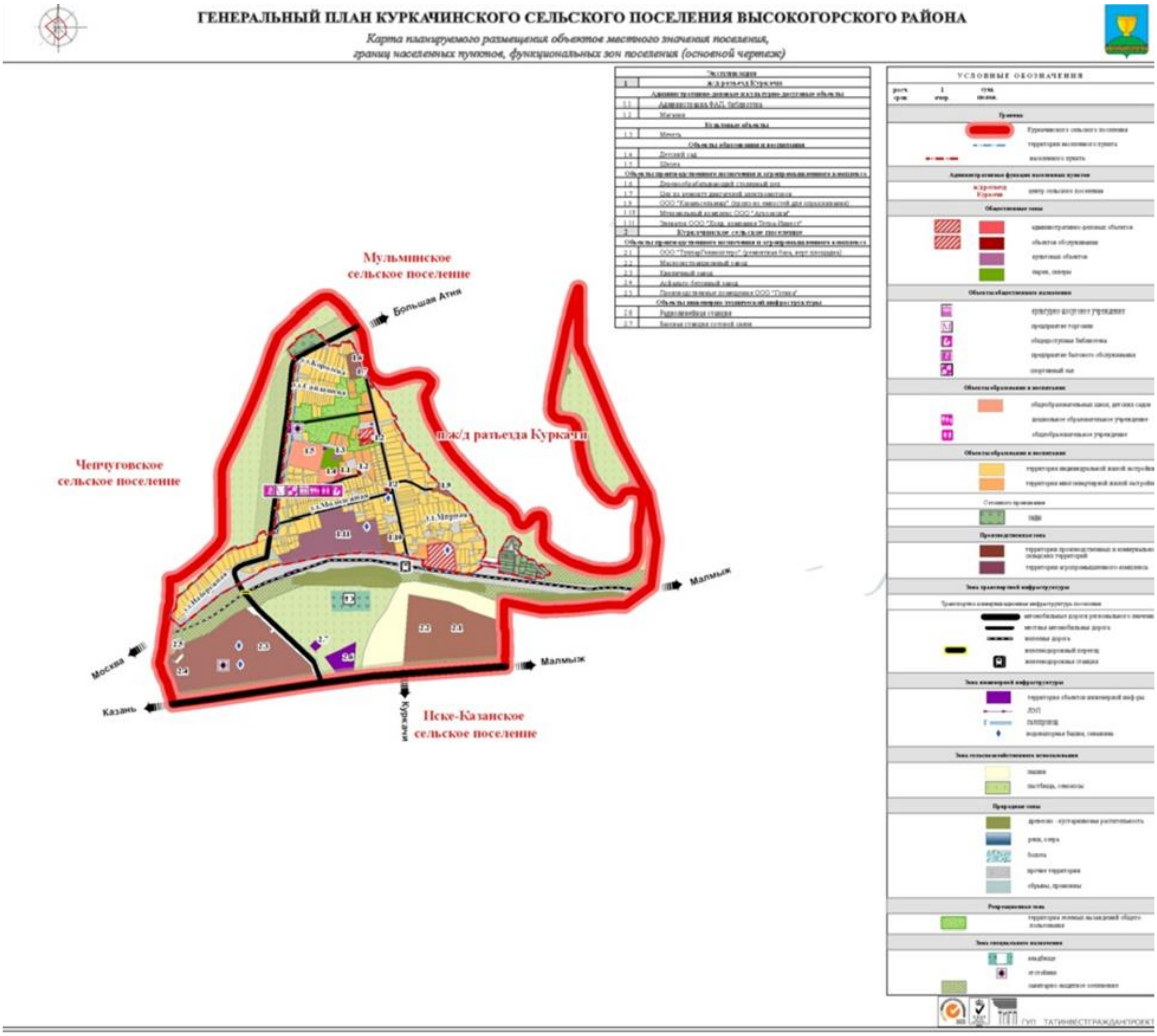

1.2 Биектау районы Коркачык авыл җирлегенең социаль-икътисадый характеристикасы, авыл җирлеге территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлегенә характеристика, транспорт өлкәсендәге эшчәнлекне дә кертеп, транспорт ихтыяҗын бәяләү

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районының Коркачык авыл җирлегендә 2019 елның 1 январенә 1936 кеше яши. Авыл халкы 100 % тәшкил итә.

2 нче таблицада авыл җирлегендә 2019 елның 1 гыйнварына халыкның торак пунктлар буенча бүленеше тәкъдим ителгән.

2 нче таблица - торак пунктлар буенча халык саны

N т/б	Торак пункт	Халык саны, кеше.
1	Коркачык т.ю.рзд. пос.	1936

2017 елда “Коркачык авыл җирлеге башкарма комитеты” халкының саны 1908 кешене тәшкил итте. 2018 елга халык саны 0,8% ка арткан.

Биектау муниципаль районының 25 авыл җирлеге арасында Коркачык муниципаль районы халык саны буенча 7 урында тора.

Хезмәткә сәләтле яшьтәге халык (ир-атлар да, хатын-кызлар да) үлеменең төп сәбәпләре - бәхетсезлек очраклары, хроник дәваланмас авырулар, агуланулар, җәрәхәтләр.Икътисадый һәм социаль характердагы проблемалар халыкның миграцион агымының сәбәпләре булып тора. Беренчесенә эш урыннары җитмәү керә. Халыкның тормыш дәрәҗәсе түбән булу, торак пунктларны төзекләндерү дәрәҗәсе белән бәйле проблемалар икенче төркемгә керә.

Халыкның читкә китүе шулай ук халык, бигрәк тә яшь буын, белгечлек алганнан соң, яхшы түләүле эш, торак алу мөмкинлеге булмау сәбәпле өйгә кайтырга ашыкмауларына бәйле. Район аз перспективалы булып тора, һәм үсешнең икътисадый модельләре нигезендә, икътисадый яктан үсеш алган регионнарның үсешен тәэмин итеп, даими халык саны буенча кими. Вәзгыятьне үзгәртү өчен авыл җирлегенең инвестицион җәлеп итүчәнлеген күтәрү зарур.

Халык санын тотрыклы итүнең төп коралы булып халыкның читкә китүен туктату һәм халыкның миграция агымын көчәйтү өчен шартлар тудыру кала. Шул ук вакытта, барган табигый процессларның туры килүен һәм миграция хәрәкәтчәнлеген исәпкә алып, авыл җирлеге территориясендә яшь буынны җәлеп итү һәм саклап калу хезмәт ресурсларын беркадәр саклап калуга һәм демографик потенциалны ерак перспективага яңартуга гына ярдәм итә ала.

Муниципаль берәмлектә демографик вәзгыятьне яхшырту өчен социаль-икътисадый чараларның тулы бер комплексын уздыру кирәк, алар демографик үсешне билгеләүче төрле аспектларга юнәлдереләчәк, ягъни үлүчеләрнең гомуми дәрәҗәсен (шул исәптән социаль әһәмияткә ия авырулардан һәм тышкы сәбәпләрдән) кыскарту, халыкның репродуктив сәламәтлеген ныгыту, балалар һәм яшүсмерләрнең сәламәтлеген ныгыту, аналар һәм сабыйлар үлеме дәрәҗәсен киметү, халыкның сәламәтлеген саклау һәм ныгыту, гомер озынлыгын арттыру, сәламәт яшәү рәвешен алып бару өчен шартлар тудыру, гаилә институтын ныгыту, гаилә арасындагы ныклы мөнәсәбәтләр традицияләрен торгызу һәм саклау, аналарга һәм балаларга ярдәм итү, миграция ситуациясен яхшырту.

1.3 Функция башкару һәм транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасы эше күрсәткечләре характеристикасы

Коркачык авыл җирлегенең транспорт системасын үстерү җирлектә яшәүчеләрнең тормыш сыйфатын яхшыртуның кирәкле шарты булып тора.

Коркачык авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы Татарстан Республикасы Биектау районы инфраструктурасын тәшкил итә, бу гражданнарның хәрәкәт итү ирегенә конституция гарантияләрен тәэмин итә һәм товарларның һәм

хезмәтләрнең ирекле хәрәкәт итүен мөмкин итә. Автомобиль юллары челтәренең булуы һәм торышы белән территориаль бөтенлек һәм икътисадый киңлекнең бердәмлеге билгеләнә. Җирле әһәмияттәге юллар һәм инфраструктура торышының җәмгыятьнең социаль-икътисадый ихтыяҗларына туры килмәве проблемасын бәяләп бетермәү икътисадый кыенлыкларның һәм тискәре социаль процессларның сәбәпләреннән берсе булып тора.

Хәзерге вакытта Коркачык авыл җирлегенең Татарстан Республикасының башка районнары белән транспорт элемтәсе муниципальара әһәмияттәге һәм җирле әһәмияттәге региональ автомобиль юллары аша гамәлгә ашырыла.

"Коркачык - Олы Әтнә" муниципальара әһәмияттәге юл Коркачык авыл җирлеген көньяктан төньякка кисеп үтә. "Казан - Малмыж" автомобиль юлы федераль юлга карый.

Коркачык - Зур Әтнә (IV категория) автомобиле бөтен буена асфальт-бетон өслекле. Җирлек чикләрендә юлның озынлыгы 2 км.

Коркачык т.ю.рзд. пос. килү юлы (IV категория). Юл озынлыгы 1 км асфальт-бетон өслекле.

“Коркачык авыл җирлеге башкарма комитеты” территориясендә 1 күпер корылмасы урнашкан:

- “Коркачык - Олы Әтнә” - Казансу елгасы

Коркачык авыл җирлегендә бер генә АЗС та эшләми

1.4 Коркачык авыл җирлеге юллары челтәренең характеристикасы, юл хәрәкәте параметрлары (транспорт чаралары хәрәкәте агымының тизлеге, тыгызлыгы, интенсивлыгы)

Автомобиль юллары Коркачык авыл җирлеге транспорт инфраструктурасының мөһим состав өлеше булып тора. Алар җирлек территориясен күрше территорияләр белән бәйлиләр, җирлекнең торак пунктларын район үзәге белән бәйлиләр, җирлекнең барлык торак пунктларының тормыш эшчәнлеген тәэмин итәләр, җирлекне үстерү мөмкинлекләрен билгелиләр, алар буенча йөк ташу һәм пассажирлар йөртү башкарыла. Күпчелек очракта автомобиль юллары челтәрен үстерү дәрәҗәсенә җирлекнең тотрыклы икътисадый үсешенә ирешү бурычларын хәл итү, җирле җитештерүчеләрнең конкурентлык сәләтен күтәрү һәм халыкның тормыш сыйфатын яхшырту бәйле.

Гомуми файдаланудагы җирле әһәмияттәге автомобиль юлларына авыл җирлегенең муниципаль милкендәге Коркачык авыл җирлеге чикләрендә урнашкан муниципаль юллар, урам-юл челтәре һәм юл инфраструктурасы объектлары керә.

Коркачык җирлеге икътисадын үстерү күбесенчә автомобиль транспортының эшчәнлегенең нәтиҗәлелеге белән билгеләнә, ул гомуми файдаланудагы җирле әһәмиятле автомобиль юллары челтәрен үстерү дәрәҗәсенә һәм торышына бәйле.

Урам-юл челтәре гамәлдәге урамнар һәм юллар белән бәйләнештә проектланган. Торак территорияләрен иҗтимагый үзәкләр, җитештерү территорияләре белән бәйли һәм тышкы магистральләргә чыгуны тәэмин итә.

Урам-юл челтәре, урамнарның һәм юлларның функциональ билгеләнешен

исәпкә алып, районның транспорт магистральләре челтәре белән үзара тоташ бербөтен система буларак формалаша. Челтәр структурасы муниципаль берәмлекнең гомуми планлаштыру структурасы һәм күләмнәре, аның ешлыгының үзара урнашуы белән билгеләнә.

Коркачык авыл җирлегендә торак пунктлар һәм җирле һәм муниципальара әһәмияттәге юллар урамнарының күп өлеше канәгатьләнерлек хәлдә түгел.

Юл челтәрен үстерүнең җитәрлек дәрәҗәдә булмавы җирлек икътисадының һәм халкының шактый зур югалтуларына китерә, Коркачык авыл җирлегенең социаль-икътисадый үсеше темпларының иң зур чикләүләреннән берсе булып тора, шуңа күрә җирлек өчен гомуми файдаланудагы җирле әһәмияткә ия булган автомобиль юллары челтәрен камилләштерү мөһим. Бу киләчәктә хезмәт ресурслары агымын тәэмин итәргә, җитештерүне үстерергә мөмкинлек бирәчәк, ә бу исә үз чиратында җирлекнең икътисадый үсешенә китерәчәк.

Автомобиль юллары табигый әйләнә-тирә мохит, кешенең хуҗалык эшчәнлеге һәм транспорт чараларының даими йогынтысына дучар ителә, нәтиҗәдә юлларның техник-эксплуатация торышы үзгәрә.

Юллар челтәренең торышы аны карап тоту, ремонтлау һәм капиталь ремонт эшләрен вакытында башкару сыйфатына, тулылыгына һәм сыйфатына бәйле һәм чикләнгән күләмнәре шартларында финанс ресурсларын бүлүнең финанслау күләмнәренә һәм стратегиясенә турыдан-туры бәйле.

Юл комплексына инвестицияләр күләме җитәрлек булмаган шартларда, автомобильләштерү дәрәҗәсе үсеше юл челтәрен үстерү темпларыннан шактый алда бара, беренче планга юлларны карап тоту һәм эксплуатацияләү эшләре чыга. Агымдагы ремонтны башкарганда кул хезмәтен кыскартырга һәм башкарыла торган эшләрнең югары сыйфатын тәэмин итәргә мөмкинлек бирә торган машина һәм механизмнарның махсуслаштырылган звеноларын кулланып, заманча технологияләр кулланыла. Шул ук вакытта агымдагы ремонт, капиталь ремонттан аермалы буларак, юл өслегенең сыйфатын күтәрүгә бәйле тигезлек, кытыршылык, ныклык характеристикалары һ.б. бурычларны хәл итми. Хәрәкәт ешлыгының даими үсүе шартларында, юл тармагын рәсми рәвештә теркәп җиткермәү транспорт чараларының йөк күтәрүчәнлеген арттыру ягына хәрәкәт составының үзгәрүе ремонт арасы срокларны үтәмәүгә, ремонт ясарга вакыт җитмәгән участоклар санын туплауга китерә. Югарыда бәян ителгәннәрне исәпкә алып, чикләнгән финанс чаралары шартларында автомобиль юлларының һәм корылмаларның проблемалы участоклары санын мөмкин кадәр киметү максатында аларны оптималь файдалану бурычы тора

Коркачык авыл җирлегенең гомуми файдаланудагы җирле әһәмияткә ия булган автомобиль юлларын үстерүдә программалы-максатчан алым куллану финанс ресурслары чикләнгән шартларда юл тармагының кичектергесез проблемаларын хәл итүгә акчаларны системалы рәвештә җибәрергә мөмкинлек бирәчәк.

Коркачык авыл җирлеге бюджетында юл хуҗалыгына чыгымнарны финанслау җитмәү сәбәпле, аерым параметрлар буенча җирлек урамнарының шактый өлешенең эксплуатация торышы норматив документлар һәм техник регламентлар таләпләренә туры килми башлады.

Коркачык авыл җирлеге территориясендә 3 км озынлыктагы төбәк автомобиль юллары уза.

Коркачык авыл җирлеге территориясендә урнашкан җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларының озынлыгы 9 км тәшкил итә.

Төп җирле автомобиль юллары Коркачык авыл җирлегенең урамнары һәм торак пунктының аерым объектлары арасында бәйләү функцияләрен үти.

Коркачык авыл җирлегенең автомобиль юлларында хәрәкәт тизлеге югары түгел, ул 100-120 авт./сәг.. «Коркачык - Зур Әтнә» автомобиль юлында транспорт агымының ешлыгы 175 авт./сәг. Гомуми файдаланудагы җирле әһәмияттәге автомобиль юлларының үткәрү мөмкинлеге җитәрлек.

Җирлекнең әйләнә-тирә мохитенә транспорт инфраструктурасының тискәре йогынтысының дәрәҗәсе зур түгел.

Кайбер участокларда юл өслегенең ныклыгы җитмәүдән гыйбарәт. Шулай ук Коркачык авыл җирлегенең юл хәрәкәте иминлеге проблемасы булып тротуарларның фактта булмавы тора, бу авыл җирлегенең торак пунктларында җәяүле хәрәкәтне бик нык катлауландыра.

1.5 Транспорт чаралары паркы составына һәм автомобиль йөртү дәрәҗәсенә анализ, парковкалар (парковка урыннары) белән тәэмин итүне анализлау

Коркачык авыл җирлегенең автомобильләштерү дәрәҗәсе 1936 кешегә 252 автомобиль дәрәҗәсендә саклана.

Коркачык авыл җирлеге территориясендә автотранспортны саклау җирлек халкының утар тирәсендәге кишәрлекләрендә гамәлгә ашырыла.

1.6 Гомуми кулланылыштагы транспорт чараларының эшчәнлегенә, пассажир агымы анализын да кертеп, характеристика

Пассажир транспорты халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсендә мөһим элемент булып тора, аннан башка җәмгыятьнең нормаль эшләве мөмкин түгел. Ул халыкның җитештерү, көнкүреш, мәдәни багланышлар аркасында хәрәкәт итүгә булган ихтыяҗларын канәгатьләндерергә тиеш. Пассажир транспорты предприятиеләр, оешмалар, мәдәни, спорт, көнкүреш һәм башка учреждениеләр керә торган транспорт тарту үзәкләре арасында халыкны йөртү өчен билгеләнә.

Коркачык авыл җирлеге территориясендә җәмәгать пассажир транспорты хәрәкәте юк.

1.7 Җәяүлеләр һәм велосипед хәрәкәте шартларына характеристика

Дөньядагы барлык иҗтимагый төркемнәрдә хәрәкәт итүнең төп һәм иң киң таралган төре. Асылда теләсә нинди маршрут җәяүле йөрү белән башлана һәм тәмамлана. Кайбер маршрутларда җәяү йөрү ерак походлар яки кибеткә кыска гына прогулка турында сүз баруына карамастан, хәрәкәт итүнең бердәнбер ысулы булып тора. Башка маршрутларда кеше җәяү бер яки берничә юл кисемтәсе узарга мөмкин - мәсәлән, җәяү автобус тукталышына кадәр һәм аннан автобуста барганда әлеге ике

җәяүлеләр участогы арасында ниндидер ераклык булырга мөмкин.

Җәяүле хәрәкәт, нигездә, җәяүлеләр юлы (тротуарлар) буйлап бара, алар булмаган урыннарда - урамнарның узу урыннарында бара, бу юл-транспорт һәлакәтләре килеп чыгуга китерә. Шәхси торак төзелеше зонасында, шулай ук асфальт-бетон өслеге булмаган урыннарда җәяүлеләр хәрәкәте өчен тротуарлар җиһазланмаган. Коркачык авыл җирлегенең торак пунктларында җәяүлеләр хәрәкәтен оештыру проблемасы бар, чөнки алар түбән сыйфатлы яисә тротуарларның тулысынча булмавы белән бәйле.

Велосипед хәрәкәте, җәяүлеләр хәрәкәте кебек үк, шул ук өстенлекләргә ия, әмма ераграк дистанцияләргә күчеп йөрергә мөмкинлек бирә. Велосипедчыларның хәрәкәте гомуми файдаланудагы юллар буенча юл хәрәкәте кагыйдәләре таләпләре нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.8 Йөк транспорты чаралары хәрәкәтенә характеристика, көнкүреш һәм юл хезмәте транспорт чаралары эшен бәяләү, әлеге транспорт чаралары өчен инфраструктура торышы

Йөк транспорты җитештерү урыныннан куллану урынына йөк күчерү өчен төп транспорт төре булып тора.

Коркачык авыл җирлегендә йөк транспорты хәрәкәтенең төп маршруты торак пунктлар чикләрендә җирлек территориясе аша узучы региональ автомобиль юллары буйлап уза.

Авыл җирлеге территориясендә йөк ташучы транспорт оешмалары бар. Коркачык авыл җирлегенең коммуналь хезмәтләре үзләренең транспорт чараларына ия түгел, гомуми кулланылыштагы җирле әһәмияткә ия булган автомобиль юлларын карап тоту өчен махсус техника кулланганда муниципаль контрактлар төзелә.

Җирлекнең автотранспортка техник хезмәт күрсәтү өчен үз җитештерү-техник базасы, җиһазлары һәм персоналы юк.

1.9 Юл хәрәкәте куркынычсызлыгы дәрәҗәсенә анализ

Юл-транспорт һәлакәтләре турында мәгълүматларны һәрьяклап анализлау юл хәрәкәте иминлеген оештыру һәм тәэмин итү буенча эшнең иң мөһим өлешләренең берсе булып тора.

Автомобиль транспорты белән бәйле һәлакәтләр проблемасы юл-транспорт инфраструктурасының куркынычсыз юл хәрәкәтендә җәмгыять һәм дәүләт ихтыяҗларына туры килмәве, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү системасының нәтиҗәле эшләмәве һәм юл хәрәкәтендә катнашучыларның үтә түбән дисциплинасы белән бәйле рәвештә аеруча кискен тора.

Автомобиль юлларын төзү, реконструкцияләү һәм ремонтлау күләмнәрен киметү, транспорт чаралары паркының артуы, автомобиль юлларын карап тотуны финанслау җитәрлек булмау хәрәкәт шартлары начарлануга китерде.

Торак пунктлар урамнарында һәм җирлек автомобиль юлларында юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү, юл-транспорт һәлакәтләрен (юл-транспорт һәлакәтләрен) кисәтү һәм аларның нәтиҗәләрен киметү бүгенге көндә актуаль бурычларның берсе булып тора.

Коркачык авыл җирлегендә аварияләр статистикасын анализлау җирлек территориясендә 2018 елда булган биш юл-транспорт һәлакәте булуын күрсәтә. Соңгы елларда юл-транспорт һәлакәтләре урыннары һәм юл-транспорт һәлакәтләре концентрациясе урыннары табылмады.

Киләчәктә шәхси автотранспорт саны артуга һәм юл хәрәкәтен оештыруның техник чаралары камил булмауга бәйле рәвештә ситуациянең начараюы мөмкин, юл-транспорт һәлакәтләрен концентрацияләү мөмкинлеге юк.

Юл хәрәкәтен оештыруның иң мөһим техник чараларыннан берсе булып юл билгеләре, машина йөртүчеләрнең һәм җәяүлеләрнең хәрәкәт итү шартлары һәм режимнары турында мәгълүмат бирү өчен билгеләнгән мәгълүмати күрсәткечләр тора.

Юл билгеләрен сыйфатлы әзерләү, аларны тиешле күләмдә дөрес урнаштыру һәм мәгълүматлылык юл-транспорт һәлакәтләре санын киметүгә зур йогынты ясый һәм гомумән хәрәкәтнең уңайлылыгын арттыра. Коркачык авыл җирлегендә авария куркынычы булган участокларда муниципаль программаны гамәлгә ашыру кысаларында юл билгеләре куярга кирәк. Яңа юл билгеләре кую схемасы, буяу формасы, төсе ГОСТ Р 52289-2004 "Юл билгеләрен, билгеләрне, светофорларны, юл киртәләрен һәм юнәлдерүче җайланмаларны куллану кагыйдәләре" нигезендә кабул ителде. Аварияләр өлкәсендә хәлләр начарлану һәм юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү проблемасы булуга бәйле рәвештә озак сроклы стратегияне эшләү һәм гамәлгә ашыру, барлык кызыксынучы хезмәтләрнең һәм халыкның, җирле үзидарә органнарының тырышлыгын координацияләү таләп ителә.

Килеп туган проблеманың кискенлеген киметү максатында программа - максатчан методны куллану түбәндәгеләргә ирешергә мөмкинлек бирәчәк:

- юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендә җирле үзидарә органнары эшчәнлеген координацияләү;

- юл шартларына бәйле зыян күрүчеләр булган юл-транспорт һәлакәтләре санын киметү, шулай ук юл-транспорт һәлакәте нәтиҗәсендә һәлак булучылар санын киметү буенча чаралар комплексын, шул исәптән профилактик характердагы чараларны гамәлгә ашыру.

Юл-транспорт һәлакәте белән бәйле проблемаларны нәтиҗәле хәл итү һәм аның күрсәткечләрен киметүне тәэмин итү өчен юл хәрәкәте иминлеген арттыру һәм аларны финанс ресурслары белән тәэмин итү буенча чараларны системалы гамәлгә ашыруны дәвам итү зарур.

Бәян ителгәннәрне исәпкә алып, муниципаль программа кысаларында юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү өлкәсендә эшне дәвам итү кирәклеге актуаль һәм нигезле булуы турында нәтиҗә ясарга мөмкин.

Муниципаль программаны гамәлгә ашыру түбәндәгеләргә мөмкинлек бирәчәк:

- юл эшләренең кирәкле төрләрен һәм күләмнәрен билгеләргә;

- юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итәргә;

-финанс ресурсларын өстенлекле бурычларны гамәлгә ашыруга туплап, бурычлар буенча чыгым йөкләмәләрен формалаштырырга.

1.10 Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә, халыкның иминлегенә һәм сәламәтлегенә начар йогынтысы дәрәҗәсен бәяләү

Территориянең заманча экологик торышы табигый мохит компонентларына пычрануның локаль чыганакларының тәэсире, һава юлы белән пычраткыч матдәләрне янәшә территорияләрдән чик аша күчерү, шулай ук катнашмаларны таркату һәм юу шартларын билгели торган климат үзенчәлекләреннән билгеләнә. Һава бассейнының торышы экологик вәзгыятьне һәм халыкның яшәү шартларын билгели торган төп экологик факторларның берсе булып тора. Муниципаль берәмлек территориясендә атмосфераның пычрану дәрәҗәсе табигый-климат күрсәткечләре, күчмә чыганаклардан (транспорт) һәм стационар (сәнәгать һәм инженерлык объектлары) чыгарулар белән билгеләнә.

Автомобиль транспорты һәм автотранспорт комплексы инфраструктурасы әйләнә-тирә мохитне пычратуның төп чыганагына карый. Автотранспорт чыгарылмалары белән һава бассейнының пычрануының төп сәбәбе - автотранспорт микъдары арту, аның таушалуы һәм сыйфатсыз ягулык. Эчке янулы двигательләрнең эшләгән газлары зарарлы матдәләрдә һәм кушылмаларда, шул исәптән канцероген матдәләрдә бар. Нефть продуктлары, шиннарның тузган продуктлары, тормоз накладкалары, юл өслекләрен бозланудан саклый торган хлоридлар юл буе полосаларын һәм су объектларын пычраталар. Эчке янулы двигательләрнең төп компоненты (тавыштан тыш) – углерод окисе (угар газ) - кеше, хайваннар өчен куркыныч, концентрациясенә карап, төрле дәрәҗәдә агулану тудыра. Автомобильләр һәм пычраткыч матдәләр катнашмалары тәэсир итешкәндә һавада яңа агрессиврак матдәләр барлыкка килергә мөмкин. Автомобиль юлларына якын урнашкан территорияләрдә су, туфрак һәм үсемлекләр берничә төр канцероген матдәләрне йота. Монда яшелчә, җиләк-җимеш үстерү һәм хайваннарга үлән ашату ярамый.

Транспортның әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысы шунда ки, аның эшләве өчен ягулык кирәк, ул үзеннән-үзе токсик була; төрле двигательләр эшләгәндә кислород йотыла һәм газлар аерылып чыга, аларның күбесе табигатькә тискәре йогынты ясый. Двигательләрне караганда кулланыла торган матдәләрне рациональ файдаланмау шулай ук тышкы тирәлекне пычрата. Транспорт эше шау-шу, вибрацияләр, электр магнит тирбәнешләрен нурландыру, яшәү тирәлеген җылылык белән пычрату белән бара. Машиналар грунт юлларында хәрәкәт иткәндә туфракның өске катламы бозыла, тузанлау барлыкка килә һ.б. Транспорт чараларын эксплуатацияләгәндә газ хәлендәге (күкерт, азот оксидлары, угарлы газ, төрле углеводородлар, ягулык составының тулысынча янып бетмәү һәм таркалу продуктлары), пар хәлендәге (тетраэтилкургаш һәм башка матдәләр), сыек (үзгәрүчән составлы агымсулар) һәм пычраткыч матдәләрне бүлеп чыгаралар. Бензин двигательләрендә эшләүче транспорт чаралары мохитне угар газ, тетраэтилкургаш, азот оксидлары һәм углеводородлар белән нык пычрата. Дизель двигательләрендә эшләүче транспорт чаралары СО тирәлеген азрак, күбрәк - күкерт һәм азот оксидлары белән пычрата.

Автомобиль юллары янәшәсендәге территориядә су, туфрак һәм үсемлекләр берничә канцероген матдә йөртүчеләр, ә җирлек - куркыныч зона, анда яшелчә, җиләк-җимеш үстерү һәм хайваннарга үлән ашату ярамый. Автомагистральләрдән ерагайган саен, канцероген матдәләрнең концентрациясе кими бара. Килеп туган транспорт схемасына бәйле рәвештә, чит шәһәрдәге транзит транспорт, шул исәптән

йөк транспорты, билгеләнгән урынга авыл җирлеге территориясе аша бара. Җирлек территориясендә автомобиль юллары аша җәяүлеләр өчен җир асты һәм җир өсте кичүләре юк, юл чатлары бер дәрәҗәдә үтәлгән, бу автомобиль транспортының хәрәкәт динамикасын үзгәртүгә һәм, нәтиҗәдә, әйләнә-тирә мохиткә ягулык һәм зарарлы матдәләр чыгаруны арттыруга китерә. Һавада үлчәнгән һәм тузан өслегендә утырган тузан санының артуы, шиплаган шиннарны салкын чорда куллану нәтиҗәсендә автомобиль юлларының асфальт түшәмәсенең югары абразив тузуына китерә.

Муниципаль берәмлек территориясендә шәхси автомобильләрнең шактый өлеше йорт янындагы кишәрлекләрдә урнаштырыла.

Яшел утыртмаларга карны һәм бозны хлорлы матдәләр ярдәмендә химик ысул белән арындырганда, туры контакт нәтиҗәсендә дә, туфрак аша да зарарлы йогынты булырга мөмкин. Кар катламын юл кырыена һәм үсентеләр урнашкан аерым полосага ташлаганда турыдан-туры контакт булырга мөмкин. Куаклыклар урнашкан зоналарга тозлы сулар агып төшү туфракны тозландыра. Үсемлекләр китергән зарар су җыелып торган урыннарында бигрәк тә сизелә. Автомобиль юлларының юл өлешеннән агып төшкән суларда үлчәнгән кисәкчәләр, нефть продуктлары, авыр металлар (кургаш, кадмий һ.б.) һәм кышкы чорда бозлавыкка каршы көрәшү өчен кулланыла торган хлоридлар, шулай ук юлларда автомобиль шиннарының тузуы нәтиҗәсендә барлыкка килә торган корым кисәкчәләре бар. Автомобильләр саны арту аларны эксплуатацияләү калдыкларының пропорциональ артуына китерә. Автомобиль кузовы (корыч), автомобиль шиннары, аккумуляторлар (кургаш), салонны тышлау материаллары (пластмасса), эксплуатацияләүдән калган сыеклыклар һ.б. автотранспортның төп калдыклары булып тора.

1.11 Татарстан Республикасы Биектау районы Коркачык авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасының гамәлдәге шартларына һәм үсеш перспективаларына һәм урнаштырылуына характеристика

Территориаль һәм стратегик үсеш планнары нигезендә түбәндәге чаралар планлаштырыла:

“Коркачык авыл җирлеге Башкарма комитетының” генераль планында булган юлларны һәм урамнарны реконструкцияләү планлаштырыла, аларны төзекләндерү, өслекләрне камилләштерү, транспорт чишелешләрен һәм кушылган урыннарны урнаштыру күздә тотыла.

Урам-юл челтәрен реконструкцияләгәндә җәяүлеләр хәрәкәтенең уңайлылыгын һәм куркынычсызлыгын тәэмин итүгә аерым игътибар бирергә кирәк.

Автомобильләр паркына хезмәт күрсәтү өчен автосервис предприятиеләре челтәрен киңәйтү каралган.

1.12 Коркачык авыл җирлеге транспорт инфраструктурасының эшчәнлегенә һәм үсешенә кирәкле норматив-хокукый базаны бәяләү

Бөтен транспорт системасы эшчәнлегенең нигезе булып Коркачык авыл җирлеге халкына транспорт хезмәте күрсәтү принципларына туры килә торган норматив-хокукый база тора.

Бүгенге көндә җирлекнең транспорт инфраструктурасы эшчәнлеге һәм үсеше

өчен кирәкле норматив-хокукый база җитәрлек үсеш алмаган. Җирлекнең транспорт инфраструктурасын үстерү норматив-хокукый базаны даими камилләштерү зарурлыгын таләп итә, ә документацияне сыйфатлы эшләү суд инстанцияләренә, контроль-күзәтчелек органнарына мөрәҗәгатьләр белән бәйле куркынычларны булдырмый калырга мөмкинлек бирәчәк.

Коркачык авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы эшчәнлеге һәм аны үстерү түбәндәгеләр нигезендә гамәлгә ашырыла:

- Россия Федерациясенең Шәһәр төзелеше кодексы ;
- Татарстан Республикасының Шәһәр төзелеше кодексы;
- "Россия Федерациясендә автомобиль юллары һәм юл эшчәнлеге турында һәм Россия Федерациясенең аерым закон актларына үзгәрешләр кертү турындагы" 2007 елның 08 ноябрендәге 257-ФЗ номерлы Федераль закон белән;
- "Юл хәрәкәте иминлеге турында" 1995 елның 10 декабрендәге 196-ФЗ номерлы Федераль закон белән;
- РФ Хөкүмәтенең 1993 елның 23 октябрендәге 1090 нче номерлы “Юл хәрәкәте кагыйдәләре турында”гы карары белән;
- Татарстан Республикасын территориаль планлаштыру схемасы (үзгәрешләр һәм өстәмәләр белән 2019 елның 01 гыйнварыннан үз көченә кергән өстәмә) Министрлар Кабинетының 21.02.2011 № 134 карары белән расланды (15.12.2018 редакциясендә);
- "2014-2022 елларга Татарстан Республикасы транспорт системасын үстерү" Татарстан Республикасы дәүләт программасы;
- Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Коркачык авыл җирлегенең генераль планы.

1.13 Транспорт инфраструктурасын финанслауны бәяләү

Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Коркачык авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасы Биектау районы Башкарма комитеты ягыннан Коркачык авыл җирлегенең гомуми кулланылыштагы җирле әһәмияткә ия булган автомобиль юлларын тоту, капиталь ремонтлау һәм ремонтлау өчен финанслау һәм субсидияләр исәбеннән матди яктан тәэмин ителә.

II БҮЛЕК. “Коркачык” АҖ территориясендә транспорт ихтыяҗына, халык хәрәкәте һәм йөк ташу күләме һәм характеры үзгәрүгә фараз

2.1 Социаль-икътисади үсешкә фараз

Демографик ситуацияне анализлау территориянең икътисадый үсеш тенденцияләрен бәяләүнең иң мөһим өлешләреннән берсе булып тора, чөнки алга таба икътисадый үсеш уңышы кешенең җәмгыятьнең төп җитештерү көче, аның хезмәт сәләтләрен гамәлгә ашыру мөмкинлеге буларак роле белән билгеләнә. Халыкның санын, аның яшь, җенес һәм милли составын билгеле бер чорга белгәндә, мәшгуль халыкның санын һәм структурасын, торак төзелеш күләмнәрен һәм социаль-көнкүреш өлкәсен фаразларга мөмкин.

Авыл җирлегенең социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелеше үсеше

күрсәткечләрен анализлаганда, түбәндәгеләр билгеләп үтелә:

- җирлек торак пунктларының транспортта йөрү мөмкинлеге җитәрлек дәрәҗәдә югары түгел;

- Җитештерү объектлары халык яши торган урынга якын урнашкан, бу корреспонденцияләрнең төп төрен - хезмәт объектларын җиңеләйтә.

Ил буенча, Татарстан Республикасы территориясенең күпчелек өлешендә урбанизациянең дәрәҗәсе югары булу сәбәпле, берничә ел дәвамында халыкның табигый кимүе саклана.

Хәзерге вакытта Коркачык авыл җирлегенең торак фонды гомуми торак мәйданының 18700 кв. м тәшкил итә.

Коркачык авыл җирлегенең генераль планында торак инфраструктурасын үстерү буенча барлык чаралар Биектау муниципаль районының территориаль планлаштыру схемасы исәпләүләре һәм чаралары нигезендә каралган.

Торак төзелеше мәйданчыклары торак пунктларда: Коркачык бистәсе. Яңа торак төзелеше һәм тузган торакны алыштыру төзүчеләр көче белән гамәлгә ашырылачак, шул исәптән, финанслауның төрле схемаларын кулланып (төзүчеләр акчалары, ипотека акчалары, шул исәптән социаль ипотека, төзүчеләрнең ташламалы категорияләренә субсидияләр, яшь белгечләрне авылда калдыру программалары һ.б.).

Коркачык авыл җирлегенең торак пунктлары буенча 2028 елга демографик вәзгыять фаразы 3 нче Таблицада тәкъдим ителгән.

3 нче таблица – Коркачык авыл җирлегенең торак пунктлары буенча 2028 елга демографик вәзгыять фаразы

N т/б	Торак пункт	2019 ел	2028 ел
1	Коркачык т.ю.рзд пос..	1936	2044

2.2 Биектау районы транспорт инфраструктурасын үстерүгә фараз

Транспорт инфраструктурасы торак пунктлар территорияләреннән уңайлы файдалана алуны тәэмин итәргә, халыкның хәрәкәтчәнлеге һәм йөк ташу күләмнәре, катгый экологик таләпләр шартларында эчке һәм тышкы транспорт элемтәләренең иминлеген һәм ышанычлылыгын тәэмин итәргә тиеш. Әлеге бурычлар индивидуаль һәм җәмәгать транспортының үзара хезмәттәшлеген, бер-берсен тулыландыруны тәэмин итә торган бердәм транспорт системасын үстерүне таләп итә.

Авыл җирлегендә чагыштырмача тотрыклы демографик вазгыять транспорт ихтыяҗының, халыкның Биектау авыл җирлеге территориясендә хәрәкәт итү күләменең һәм характерының шактый үзгәрүе хисап чорында булмаячак, дигән нәтиҗә ясарга мөмкинлек бирә.

Авыл җирлеге территориясендә транспортның төп төре булып автомобиль тора, башка төрләре күрсәтелмәгән. Транспорт ихтыяҗы аз булу сәбәпле, автомобиль транспортының гамәлдәге инфраструктурасы хәл ителә торган бурычларны үти һәм реструктуризацияләүне таләп итми.

Авыл җирлеге территориясендә эре сәнәгать предприятиеләре төзү планнары булмау аркасында йөк транспортының ешлыгы исәп-хисап чорына бик нык үзгәрмәячәк.

Җирлекнең транспорт инфраструктурасына кагылышлы норматив-хокукый база нигезендә тимер юл, һава һәм су транспорты төрләрен үстерү буенча чаралар планлаштырылмый.

Автомобиль транспорты – Коркачык авыл җирлеге инфраструктурасының мөһим состав өлеше, ул икътисадның барлык тармаклары һәм халыкның ихтыяҗларын канәгатьләндерә торган йөк һәм пассажирлар ташуда, халыкка һәркем файдалана алырлык транспорт хезмәте күрсәтүче җитештерүчеләр һәм кулланучылар арасында продукциянең төрле төрләрен күчерә торган әһәмиятле өлеше.

Федераль әһәмияттәге яңа автомобиль юллары төзү планлаштырылмый.

Халыкның ихтыяҗын өйрәнү өчен пассажирлар йөртү конкурсларын дәвам итү планлаштырыла. Гомуми сандагы җиңел автомобильләр һәм норматив таләпләрдән чыгып, АЗС һәм СТО комплексы төзелеше рөхсәт ителә.

2.3 Прогноз развития улично-дорожной сети

Предлагаемая проектом транспортная инфраструктура включает в себя сооружения внешнего и внутреннего транспорта, классификацию улично-дорожной сети, размещение стоянок транспорта. На прогнозный период не предусмотрено мероприятий по строительству и реконструкции автомобильных дорог федерального и регионального значения.

2.4 Автомобильләштерү дәрәҗәсенә, юл үсеше параметрларына, парковкалау пространствосына ихтыяҗга фараз

"Автостат" агентлыгы мәгълүматлары буенча, 2016 елның 1 июленә Россиядә автомобильләштерү дәрәҗәсе 1000 кешегә 285 автомобиль күрсәткеченә җиткән.

Исәп-хисап срогына автомобильләштерү дәрәҗәсе фаразы - 2028 елга Биектау районы буенча 4 нче Таблицада китерелә.

4 нче таблица - 2010 - 2027 елларда автомобильләштерү дәрәҗәләре

	2010 ел	2015 ел	2020 ел	2028-2035 еллар
Биектау районының автомобильләштерү дәрәҗәсе, авт./1000 кеше	256	268	285	290

Исәп-хисап срогына, бәлки, икътисадка инвестицияләр суммасы һәм җирле инфраструктураны яхшырту артыр дип көтелә, бу гражданнарның тормыш дәрәҗәсе артуга китерергә мөмкин, шәһәрдә җиңел автомобильләр саны артырга тиеш. Димәк, исәп-хисап срогына автомобильләштерү дәрәҗәсе 1000 кешегә 300 автомобильгә җитәргә мөмкин.

Шулай итеп, киләчәктә җирлек халкы файдалана торган транспорт чаралары

саны артачак.

Юл хәрәкәте параметрларын билгеләү юлда һәлакәтләрне киметү чараларын билгеләгәндә, шулай ук юл хәрәкәтен җайга салуны камилләштерү өчен аерылгысыз өлеш булып тора. Юл хәрәкәтенең төп параметрларына түбәндәгеләр керә: хәрәкәт ешлыгы, яшел сигналга килү ешлыгы, транспорт агымы составын китерү динамик коэффициенты, автомобиль чиратының кимүе, хәрәкәт полосасының йөкләнеше коэффициенты, циклда яшел сигнал өлеше, чиратның арту коэффициенты, автомобильләрдә һәм метрларда чиратның уртача озынлыгы, автомобиль тукталышларының чагыштырма саны, туктаусыз узу коэффициенты. Авыл җирлегендә юл хәрәкәте параметрларын исәпләү срогына үзгәртү фаразланмый.

2.5 Прогноз показателей безопасности дорожного движения

Коркачык авыл җирлегенең гамәлдәге урам-юл челтәрен капиталь ремонтлау, ремонтлау һәм карап тоту гамәлдәге нормалар нигезендә урамнарның һәм автомобиль юлларының юл өлешен тотарга һәм шуның белән авария хәлен киметергә мөмкинлек бирәчәк.

Авыл җирлегендә 2018 елда биш юл-транспорт һәлакәте теркәлгән.

Җирлек территориясендә авария хәлендәге юл-транспорт һәлакәтләре урыннары һәм юл-транспорт һәлакәтләре туплану урыннары юк.

Киләчәктә ситуациянең түбәндәге сәбәпләр аркасында начараюы мөмкин:

- халыкның даими рәвештә арта барган мобильлеге;
- хәрәкәттә катнашучылар тарафыннан юл хәрәкәте иминлеге таләпләрен массакүләм үтәмәүләре;
- автомобиль юлларының канәгатьләнмәслек торышы;
- юл хуҗалыгының техник дәрәҗәсе җитәрлек булмау;
- юл хәрәкәтен оештыруның техник чараларының камил булмавы.

Ситуациянең тискәре үсешенә юл куймас өчен түбәндәгеләрне башкарырга кирәк:

- Коркачык авыл җирлеге торак пунктларының гомуми файдаланудагы автомобиль юлларында һәм урам-юл челтәрендә юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итүнең заманча системасын булдыру;
- халык арасында, шул исәптән балигъ булмаганнар арасында, үз-үзеңне куркыныч тоту турында хокукый аңны күтәрү һәм кисәтү;
- юл хәрәкәтен оештыруның комплекслы схемаларын һәм юл хәрәкәтен оештыру проектларын эшләү һәм алар тарафыннан каралган чараларны гамәлгә ашыру исәбенә юл хәрәкәтен оештыруны оештыру дәрәҗәсен күтәрү.

Әгәр исәп-хисап чорында әлеге чаралар башкарылса, юл хәрәкәте иминлеге күрсәткечләрен фаразлау уңай планлаштырыла.

2.6 Транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә, халыкның иминлегенә һәм сәламәтлегенә начар йогынтысына фараз

Автомобильләшү дәрәҗәсенең исәп-хисап срогына артуы фаразлана, нәтиҗәдә авыл җирлегендә җиңел автомобильләр саны артмаячак. Күрсәтелгән динамика автомобиль транспортының элеккечә җирлек экосистемасын пычратуның төп

чыганагы булып калуын раcларга мөмкинлек бирә.

Планлаштырылган чорга тимер юл транспорты инфраструктурасын үстерү көтелми. Транспорт-юл комплексының әйләнә-тирә мохиткә тискәре йогынтысын киметү өчен, автотранспорт чараларының санын арттыру һәм автомобиль юлларында хәрәкәтнең интенсивлыгын арттыру шартларында түбәндәге чараларны гамәлгә ашыру күздә тотыла:

-яңа торак йортлар һәм яңа урамнар төзегәндә мөһим экологик чаралар күрергә (юлдан алып торак корылмаларына, яшел утыртмалар полосаларына кадәр санитар-саклау зоналары төзергә);

- бозлавыкка каршы материалларның тискәре йогынтысын киметергә мөмкинлек бирә торган гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын, бигрәк тә кышкы чорда, карап тотуның яңа ысулларын эшләү һәм кертү;

- автомобиль юлларын әйләнә-тирә мохитне зарарлы йогынтылардан саклау чаралары белән, шул исәптән, шау-шу йогынтысы дәрәҗәсен һәм янәшәдәге территорияләрне пычратуны киметү өчен, автомагистраль буйлап ясалма һәм үсемлек киртәләрен куллануны да кертеп, төзекләндерү.

Күрсәтелгән чараларны гамәлгә ашыру автомобиль юлларын проектлауга, төзүгә, ремонтлауга һәм карап тотуга экологик таләпләрне арттыру нигезендә гамәлгә ашырылачак.

Бу өлкәдә төп бурыч - автотранспорт чаралары бүлеп чыгарган газлар күләмен, автомобиль юлларын төзегәндә, реконструкцияләгәндә, ремонтлаганда һәм саклаганда калдыклар санын кыскарту.

Гомумән алганда, транспорт инфраструктурасының әйләнә-тирә мохиткә һәм халыкның сәламәтлегенә тискәре йогынтысын киметү фаразлана, беренче чиратта, экологик-чиста транспорт чараларыннан һәм транспорт инфраструктурасын төзекләндерү материалларыннан файдалануга күчү исәбенә.

III БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантлары һәм аларны транспорт инфраструктурасы үсешенең максатчан күрсәткечләре буенча (индикаторлары буенча), үз чиратында тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантын сайлау белән, эреләндереп бәяләү

3.1 Транспорт инфраструктурасының гамәлдәге торышы яки Программаны тормышка ашыру чорында транспорт инфраструктурасы торышы күрсәткечләре

Төзелә торган чараларның нәтиҗәлелеген бәяләү өчен максатчан күрсәткечләр мөһим, алар хәрәкәт иминлеген тәэмин итүдә, автомобиль ташуларының тизлеген һәм транспорт инфраструктурасын комплекслы үстерү программасы проекты кысаларында барлык чараларны гамәлгә керткәннән соң, аларның экономиялелеген тәэмин итүдә нинди дәрәҗәдә уңай нәтиҗәләргә ирешелгән дигән сорауга җавап бирергә тиеш.

Күрсәткечләр системасы аеруча прогрессив дөнья тенденцияләре нигезендә муниципаль берәмлекләрнең транспорт системаларын үстерүгә ярдәм итәргә тиеш.

Автомобиль юллары табигый әйләнә-тирә мохит, кешенең хуҗалык эшчәнлеге һәм транспорт чараларының даими йогынтысына дучар ителә, нәтиҗәдә юлларның

техник-эксплуатация торышы үзгәрә.

Юллар челтәренең торышы аны карап тоту, капиталь ремонт эшләрен вакытында башкару, тулылыгы һәм сыйфаты белән билгеләнә һәм турыдан-туры финанслау күләменә бәйле. Юл комплексына инвестицияләр күләме җитәрлек булмаган шартларда, ә автомобильләштерү дәрәҗәсе үсеше юлларны карап тоту һәм эксплуатацияләү эшләре беренче планга чыга. Шуңа күрә Программада юлларны сыйфатлы тоту һәм капиталь ремонтлау варианты сайлана, аларга ярашлы рәвештә түбәндәге максатчан индикаторлар һәм күрсәткечләр кулланыла:

- каты өслекле гомуми файдаланудагы җирле әһәмияттәге юлларның озынлыгы(км);
- ГОСТ һәм СНИП таләпләренә туры килә торган тротуарларның озынлыгы;
- транспорт-эксплуатация торышына карата норматив таләпләргә туры килә торган авыл җирлеге юл челтәренең озынлыгы өлеше (%);
- теркәлгән юл-транспорт һәлакәтләре саны;
- яңа җиһазландырылган машина-урыннар саны.

3.2 Транспорт инфрастрктурасын үстерүнең принципиаль вариантларын эреләндереп бәяләүне үткәрү һәм тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантны сайлау

Коркачык авыл җирлегенең транспорт инфраструктурасын үстерүнең принципиаль вариантларын караганда халык санын фаразлауны, социаль-икътисадый һәм шәһәр төзелешен фаразлауны, җирлек территориясендә эшлекле активлыкны исәпкә алырга кирәк.

Транспорт комплексы үсеше сценарийларын эшләгәндә, социаль-икътисадый үсешнең төп күрсәткечләреннән тыш, макроикътисадый тенденцияләр исәпкә алынды, шулай итеп, ике төп вариант составында - 1 (база) варианты, 2 (уртача-оптимистик) варианты һәм торак пункт үсешенең барлык перспективаларын исәпкә алып гамәлгә ашыруга тәкъдим ителә торган 3 (икътисадый яктан нигезләнгән) вариант әзерләнде.

Фаразның 1, 2 нче вариантлары тышкы шартларның бердәм гипотезасы нигезендә эшләнгән. Вариантларның төрлелеге шәхси бизнесның үз-үзен тоту модельләренең аермасы, аның конкуренциягә сәләтлелеген арттыру перспективалары һәм үсешнең дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеге белән аңлатыла.

1 нче вариант (база). Соңгы чорда барлыкка килгән инерцион трендларны саклап калу, хосусый компанияләрнең консерватив инвестицион сәясәтен, дәүләт ихтыяҗы стагнациясендә инфраструктур сектор компанияләрне үстерүгә чыгымнар чикләнгән булуы күздә тотыла. Шулай ук әлеге вариант тарафыннан Европа берлеге һәм Көнбатыш илләре санкцияләре һәм санкцион сәясәте нәтиҗәсендә барлыкка килгән агрессив тышкы мохит исәпкә алына.

2 нче вариант (уртача-оптимистик). Авыл җирлеге территориясендә геополитик киеренкелекне үстерүгә бәйле тискәре нәтиҗәләрне киметүгә һәм тотрыклы рәвештә үсү өчен шартлар тудыруга юнәлтелгән активрак сәясәт үткәрү күздә тотыла. Сценарий шәхси бизнесның ышанычын арттыру, яңа инфраструктура проектларын финанслау, икътисадның аеруча зәгыйфь секторларын кредитлауга

ярдәм итү, кеше капиталын үстерүне финанслауны арттыру буенча бюджет чыгымнарына бәйле өстәмә кызыксындыру чаралары куллану шартларында икътисадны үстерүне характерлый.Сценарий транспорт һәм пассажир ташуның икътисадый активлыгы арту, эшлекле активлык арту белән характерлана, шулай ук инвестицияләр җәлеп итүне күздә тота.

3 нче вариант (икътисадый нигезләнгән). Җирлек территориясендә геосәяси киеренкелекне үстерүгә бәйле тискәре нәтиҗәләрне киметүгә һәм тотрыклы рәвештә үсү өчен шартлар тудыруга юнәлтелгән активрак сәясәт үткәрү күздә тотыла. Сценарий шәхси бизнесның ышанычын арттыру, яңа инфраструктура проектларын финанслау, икътисадның аеруча зәгыйфь секторларын кредитлауга ярдәм итү, кеше капиталын үстерүне финанслауны арттыру буенча бюджет чыгымнарына бәйле өстәмә кызыксындыру чаралары куллану шартларында икътисадны үстерүне характерлый. Сценарий гомуми файдаланудагы региональ һәм җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын реконструкцияләүне, төзелә торган перспектив индивидуаль торак төзелеше зоналарында урамнар һәм юлларны салуны, автомобиль сервисы объектларын проектлауны һәм төзүне, шулай ук җәмәгать транспорты хәрәкәт итә торган юлларга капиталь ремонт ясауны күздә тота. Бәян ителгәннәрдән аңлашылганча, транспорт инфраструктурасы мөмкинлекләрен тулырак куллануны һәм халыкның ихтыяҗларын максималь канәгатьләндерүне гарантияләүче иң оптималь вариант булып 3 нче Вариант тора. Перспективалы торак төзелеше зоналарында транспорт инфраструктурасын үстермичә транспорт ихтыяҗы һәм транспорт тәкъдиме дисбалансы үсәчәк.

IV БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерүне тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантның транспорт инфраструктурасы объектларын проектлаштыру, төзү, реконструкцияләү буенча чараларын финанслау (инвестиция проектлары) күләмнәрен һәм чыганакларын бәяләү

4.1 Транспорт инфраструктурасының транспорт төрләре буенча үсеше

Программаның максатларына һәм бурычларын хәл итү җирлекнең транспорт инфраструктурасы системасы торышын һәм үсешен һәркем ала алырлык күзәтүдән һәм үлчәүдән гыйбарәт максатчан индикаторлардан чыгып эшләнә торган чараларны гамәлгә ашыру юлы белән тәэмин ителә. Эшләнгән программа чаралары аларның актуальлеге дәрәҗәсе буенча системалаштырылган. Конкрет объектта чаралар исемлеге проект-смета документларын эшләгәннән соң детальләштерелә. Чараларның бәясе, инде үткәрелгән шундый ук чаралар бәясенә нигезләнеп, якынча билгеләнгән. Программа чараларын финанслау чыганаклары - җирле һәм региональ бюджетлар акчалары, шулай ук бюджеттан тыш акчалар:

1. Урам-юл челтәренең юллар билгеләрен кую, Коркачык т/ю.рзд пос. урамнары: Горький, Молодёжная, Лесная.

2. Автомобиль юлларын яктырту, Коркачык т/ю.рзд пос. урамнары буенча: Горький, Молодёжная,Лесная, Набережная, Трудовая.

3. Автомобиль юлын ремонтлау (вак таш өслек җайланмасы), Коркачык т/ю.рзд пос. урамнары: Мирная, Набережная, Энергетиклар.

4. Автомобиль юлын ремонтлау (асфальт-бетон өслек ясау), Коркачык т/ю.рзд

пос. урамнары буенча: Молодёжная, Тукай, Королёв, Завод, Строителей.

Программаны гамәлгә ашыру механизмы авыл җирлегендә гомуми кулланылыштагы җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын тикшерү, карап тоту, ремонтлау, паспортлаштыру, тротуарларны, велосипед юлларын проектлау һәм төзү чараларын, юл хәрәкәте иминлеген тәэмин итү (юл билгеләрен сатып алу), халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру чараларын үз эченә ала.

Программаны гамәлгә ашыру буенча юллар, күперләрне ремонтлау чаралары исемлеге Коркачык авыл җирлеге администрациясе тарафыннан елга кимендә бер тапкыр, көзге яисә язгы чор башында юл өслегенең торышын тикшерү йомгаклары буенча һәм беренче дәрәҗәдәге проблемалы хәлләрне, шул исәптән гражданнардан кергән мөрәҗәгатьләрне (шикаятьләрне) исәпкә алып төзелә.

Автомобиль юлларын һәм алардагы ясалма корылмаларны карап тоту һәм агымдагы ремонтлау эшләре исемлеге һәм төрләре аларда автомобиль юлының конкрет участогына эшләнгән проект-смета документациясен капиталь ремонтлау, реконструкцияләү һәм төзү функцияләрен, дәүләт сәясәтен һәм норматив-хокукый көйләүне гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы билгеләгән классификация нигезендә муниципаль контракт (килешү) белән билгеләнә.

Транспорт төрләре буенча транспорт инфраструктурасы структурасына үзгәрешләр кертү планлаштырылмый.

4.2 Гомуми кулланышлы пассажир автомобиль транспортын үстерү, транспорт-күчеп утыру урыннарын ясау буенча чаралар

Транспорт-күчеп утыру узелларын булдыру планлаштырылмый. Гомуми файдаланудагы автомобиль пассажир транспортын үстерү чаралары халык тарафыннан ихтыяҗ җитәрлек булганда гына урынлы булырга мөмкин, бу транспорт өлкәсендә җәмәгать фикерен өйрәнү өчен вакытлы социологик тикшеренүләр уздыруга шарт була.

4.3 Җиңел автомобиль транспорты өчен, бердәм парковкалау пространствосын үстерүне дә кертеп, инфраструктураны үстерү

Юл сервисы объектларын төзү һәм проектлау буенча чаралар озак сроклы перспективага планлаштырыла, АЗС һәм авыл җирлеге территориясендә СТО төзү мөмкин булачак. Җирлек территориясендә автотранспортны саклау җирлек халкының йорт янындагы участокларында гамәлгә ашырыла. Алга таба, халыкны автомобильләштерү дәрәҗәсе фаразлана торган артуын исәпкә алып, җәмәгать билгеләнешендәге биналар янында автомобильләр кую урыннарын оештыруны күз алдында тотарга кирәк.

Җирлек территориясендә башка чаралар исәп-хисап чорына планлаштырылмый.

4.4 Җәяүлеләр һәм велосипед хәрәкәте инфраструктурасын үстерү

Тротуар салу Коркачык ж/д рзд бистәсенең түбәндәге урамнары буенча планлаштырылган: Молодежная, Горький, Строителей, Лесная.

Хисап чорында велосипедта йөрү инфраструктурасын үстерү чаралары планлаштырылмый.

4.5 Йөк транспорты, көнкүреш һәм юл хезмәте транспорт чаралары өчен инфраструктура үстерү

Йөк транспорты, көнкүреш һәм юл хезмәте транспорт чаралары өчен инфраструктура үстерү чаралары планлаштырылмый.

4.6 Татарстан Республикасы Биектау муниципаль районы Коркачык авыл җирлеге юл челтәрен үстерү

Җирлекнең юллар челтәрен үстерү максатларында кайбер чаралар планлаштырыла.

1. Гомуми файдаланудагы җирле әһәмиятле автомобиль юлларын карап тоту чаралары. Әлеге чараларны гамәлгә ашыру автомобиль юлларын норматив таләпләр нигезендә карап тоту эшләрен башкарырга мөмкинлек бирәчәк.

2. Гомуми файдаланудагы җирле әһәмияттәге автомобиль юлларын ремонтлау чаралары. Чараларны гамәлгә ашыру гомуми файдаланудагы җирле әһәмияттәге автомобиль юллары участокларының озынлыгын саклап калырга мөмкинлек бирәчәк, аларда аларның эксплуатация торышы күрсәткечләре автомобиль юлларының эксплуатация күрсәткечләренә стандартлар таләпләренә туры килә.

3. Гомуми файдаланудагы җирле әһәмиятле автомобиль юлларын реконструкцияләү чаралары. Чаралар авыл җирлегенең юл челтәрен үстерүгә юнәлдерелгән.

4. Гомуми файдаланудагы җирле әһәмиятле автомобиль юлларын төзү чаралары. Чаралар авыл җирлегенең юл челтәрен үстерүгә юнәлдерелгән

V БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерүне тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантның транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларын финанслау (инвестиция проектлары) күләмнәрен һәм чыганакларын бәяләү

Программаны финанслау җирле һәм региональ бюджетлар һәм бюджеттан тыш акчалар исәбеннән гамәлгә ашырыла. Программаны финанслауның еллык күләме Коркачык авыл җирлегенең тиешле финанс елына расланган бюджеты һәм өстәмә финанс чыганакларын исәпкә алып билгеләнә.

Программаның чараларын гамәлгә ашыру өчен кирәкле финанс чараларының гомуми күләме исәп-хисап чорына 6500,0 мең сум тәшкил итә. Программаны гамәлгә ашыруга чыгымнар турында мәгълүмат еллар буенча 5.1 нче Таблицада һәм финанслау чыганаклары буенча 5.2 нче Таблицада бирелгән.

5.1 нче Таблица – Чараларны финанслау күләмнәрен бәяләү

N т/б	Чараның исеме	Финанслау күләме, мең сум					
		2019	2020	2021	2022	2023	2024 -2028

1	Җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы (шул исәптән тротуарлар) юлларны төзү (асфальтлаштыру) һәм реконструкцияләү	300	300	300	350	350	500
2	Җирле әһәмияттәге гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын ремонтлау һәм карап тоту	300	300	300	350	350	750
3	Яңа машина-урыннар булдыру	-	-	-	-	-	-
4	Тышкы электр яктыртуы линияләрен төзү	100	100	100	50	50	100
5	Күпер корылмаларын төзү	-	-	-	-	-	-
6	Утырту пунктларын камилләштерү чаралары	-	-	-	-	-	-

5.2 таблица - Чараларны финанслау чыганакларын бәяләү

N т/б	Исеме	Финанслау чыганаклары, мең сум			
		Җирле бюджет	Төбәк бюджеты	ВБС	Барлыгы
1	2019-2023 елларга инвестицияләрнең гомуми күләме	3600	14400	14400	18000
2	2023-2028 елларга инвестицияләрнең гомуми күләме	1350	5400	5400	6750
Барлыгы		4950	19800	19800	24750

VI БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасын үстерүне тормышка ашыруга тәкъдим ителгән вариантның транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү буенча чараларының (инвестиция проектлары) нәтиҗәлелеген бәяләү

Программа чараларын гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген комплекслы бәяләү ел саен аны гамәлгә ашыруның бөтен срогы дәвамында һәм гамәлгә ашыру тәмамланганнан соң гамәлгә ашырыла һәм муниципаль программа чараларын үтәү

дәрәҗәсен бәяләүне һәм муниципаль программаны гамәлгә ашыруның нәтиҗәлелеген бәяләүне үз эченә ала

Бәяләү критерийлары:

- эффективлык;
- нәтиҗәлелек;
- финанс үтәлеше.

Проект максатында чагылыш тапкан күрсәткечләр, проектны гамәлгә ашыру еллары буенча һәм 2028 елга кадәр 6 нчы Таблицада китерелгән.

6 нчы Таблица – Проектның максатчан индикаторлары һәм күрсәткечләре

N т/б	Күрсәткеч	Үлчәү берәм.	Баз. кыйм.	Чор, ел					
				2019	2020	2021	2022	2023	2024 - 2028
1	Уртак файдаланудагы асфальт-бетон өслекле юлларның озынлыгы	км	0	0,200	0,350	0,350	0,350	0,250	0,350
2	Яңа җиһазланган машина-урыннар саны	шт.	0	0	0	0	0	0	0
3	Авыл җирлегенең юл челтәренең тиешле норматив таләпләргә туры килә торган озынлыгы өлеше	%	60	63	68	70	73	77	80
4	Авыл җирлеге территориясендә юл-транспорт һәлакәте саны	шт.	0	2	1	0	0	0	0

VII БҮЛЕК. Транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү, реконструкцияләү өлкәсендәге эшчәнлекне хокукый һәм мәгълүмати тәэмин итүне камилләштерү, институциональ үзгәртеп корулар буенча тәкъдимнәр

Әлеге Программаны гамәлгә ашыру кысаларында транспорт инфраструктурасы объектларын проектлау, төзү һәм реконструкцияләү өлкәсендәге эшчәнлекне гамәлгә ашырганда институциональ үзгәртеп корулар, идарә һәм үзара бәйләнешләр структурасын үткәрү күздә тотылмый. Программа өчен норматив-хокукый база формалаштырылган.